

Vallfogona

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al sud-oest del municipi, zona Catllarès-Vallfogona, antiga parròquia de St Cristòfol de Vallfogona.
Emplaçament	A Falgars seguir la pista cap dins el Catllarès, després agafar la pista a la dreta, és a peu de pista

Coordenades:

Latitud:	42.21867
Longitud:	1.94579
UTM Est (X):	412992
UTM Nord (Y):	4674593

Classificació

Número de fitxa	08166 - 8
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII-XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Fa pocs anys es va arreglar la coberta i obres d'estabilització de l'estructura en general. Manquen la majoria de forjats; de fet, excepte l'espai de la sala que es troba en molt mal estat, la resta de l'interior està buit.
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPA, núm. 3526
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de La Pobla de Lillet, Plç. Ajuntament, núm.1. 08696-La Pobla de Lillet

Descripció

Masia de planta rectangular formada per planta baixa, planta pis i golfes, presenta coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana principal que mira a migdia. Està construïda amb parament bastant regular, de carreus força grans, només desbastats i amb gran quantitat de teulís entre les pedres, les cantoneres són grans i ben tallades. L'edifici està situat en un lloc amb pendent, fet que li permet tenir accés des de l'exterior tant a la planta baixa com a la primera. En conjunt les obertures són senzilles, algunes amb llindes de fusta, i a la porta principal amb un arc de descàrrega en sardinell per sobre la llinda; al seu costat hi ha una obertura en arc, avui reconvertida en una de senzilla de mides menors. Actualment, la casa té la coberta nova i l'interior ha estat sanejat per tal d'evitar esfondraments i perills, hi queden algunes bigues de fusta. Es conserva, tot i que en mal estat, el terra de fusta de l'angle nord-oest, el lloc on deuria haver-hi la gran sala, encara s'hi pot veure els fogons amb la cendrera, part del foc a terra -on sembla que també hi havia el forn de pa- i s'identifica el lloc de la pica, i les escales per pujar a l'últim pis. En l'estructura de la casa, formada per dues crugies paral·leles, es diferencia el cos que hi ha a la banda nord-oest, que podria correspondre a la part més antiga de l'edifici. A l'exterior hi ha restes de coberts adossats al mur est i del paller al davant de la casa, definint l'era enmig. A pocs metres al sud hi ha la font, al peu de la pista.

Història

La primera menció documental del lloc de Vallfogona és de l'any 985, en l'acta de consagració de Sant Cristòfol de Vallfogona pel bisbe Sal·la de la Seu d'Urgell, a petició del comte Oliba, la seva muller Ermengarda i els habitants del lloc de Vallfogona. A més de Sant Cristòfol, l'església també estava dedicada a Santa Susanna i Sant Nazari, i s'hi establí una sagrera i un cementiri, a més de la confirmació dels béns presents i dels que pogués tenir en un futur. Fou església parroquial al llarg de tota l'edat mitjana; a partir del 1120, quan es fundà la capella de Falgars, el rector de Sant Cristòfol també l'administrà. En la visita al deganat del Berguedà del 1312 es confirmà el caràcter parroquial de les dues esglésies, però es donava preferència a la de Sant Cristòfol, mantinguda almenys fins a finals dels segle XIV.

En un document del 1100 apareix entre molts dels firmans un tal "Guifredell de Valfogona" (SERRA VILARÓ:1989: VOL.I,43). Al llarg del segle XIII i XIV apareix el nom Vallfogona en diversos documents, en són un exemple els següents. En un document de 1288 trobem a Raimundo de Vallfogona, actuant com a mestre torner, és un contracte d'aprenent de tallador i bruscaire de P. de Noguera, i on s'estableix el pacte entre ambdós (SERRA VILARÓ:1989: VOL.II,417). L'any següent, el 1289 "G. de Vallefecunda, tornerius" es compromet a donar feina de bruscaire per cert temps a Bartomeu de Noguera, també torner, en el document s'especifiquen els diners a pagar per la feina i la pena per incompliment (SERRA VILARÓ:1989: VOL.II,416).

El 1354 trobem un contracte en que home, dona i fills es comprometen a estar durant dos anys al mas Serra de Vallfogona, tot i que es reservava quinze dies l'any per poder marxar fora la jurisdicció de Mataplana per tal d'atendre els seus negocis (SERRA VILARÓ:1989:VOL.II,338). No podem saber si aquest mas es refereix al que tractem o a un altre, però si més no és una constatació de residents a la parroquia de Vallfogona en aquest període.

Al "Llibre de notas de la pnt. Vila de la Pobla" conservat a l'Arxiu Municipal de la Pobla de Lillet (caixa 845) que inclou documentació diversa del 1715 al 1818 (tot i que fa referències fins al 1429), hi consta un llistat de notes amb l'encapçalament "Los Actes de la Vila en son poder al arxiu los en pergamí son los següents", i dins d'aquesta mena d'inventari en l'anotació nº 36 hi ha la següent referència: "Lo acte de

venda de la Heretat de Vallfogona a favor del comu de la Pobla era en poder de Esteve Casas Notari de Baga als 23 desembre 1666 y ara en poder de Domingo Soldevila y de Amoros Notari en dita Vila de Bagà".

La casa de Vallfogona també apareix al llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito" (AHCB) del 1856 i a les actes dels plens del 1884 on es tracta del cobrament de la part de "consumos y cereales" dels habitants de l'extraradi (Arxiu Municipal de la Pobla de Lillet, caixa 846).

Bibliografia

BOIXADER, P. (1997: 34-36): "Inventari de les cases de pagès de la vall de Lillet". L'Erol, núm. 53, primavera 1997.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic, núm. 3526. Generalitat de Catalunya.

ROSIÑOL I ORRIOLS, J. (1988): El passat de la nostra vila. La Pobla de Lillet. Recull històric, geogràfic i cultural. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona.

SERRA VILARÓ, J. (1989): Baronies de Pinós i Mataplana. Reproducció facsímil de l'obra de 1930, editat el 1989 pel Centre d'Estudis Baganesos.

VVAA. (1985): "Catalunya Romànica. XII. El Berguedà", Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

